

Ходунага ударнай ый тигэж декадата БААР КҮҮНҮ МҮНУТУУРДУК ТУНАНЫАБЫН!

Бары дойдулар пролетарийдара, холбохун!

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРААНЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭБИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Х а н а т
1931 сый алтынны
15 күнүттэн тахсар

№ 101 (4368) 1973 сый. Атырдык ыйын 23 күнэ
Смкмата 2 харчы

БИГЭ ТЫЛЛААХ ДЬОН

Б ИИГИ звенобуттар Анна орто оскуолатын 16 үөрөнөөччтэ баар. Быйыл дааны Кугда хөмүтүн өттүбүт. Быланын — 2000 центнер. Билигин 1200 центнер кэбипилдэхтиг. Колхозтаах Илья Егорович Кожуров көрөн-өстөн Миша Павловтың ат кесилгитинин өдүс-таралар. Алпаны, талах башын, күөл кытымын — ат сандар сирин бүтүнүтүн кытаралар. Көңилөр көңилериттен муста-

рааччылар Ильяш Исаков, Тима Савини ходунага кыларалар.

Өлөсөр массынналарын сүрдээдин көчөйөн көрөлөр, көмөгөр орунуохтаан, охтукаларын-маныналарын көмөгөр, тирден биэрэлэр. Аттара тото-хана мөччүлөрүт, кудалары дуу-хуйа уулууларын кыларалар.

Дима Андреев, Ильяш Ильяш көчүтүрөшүт бугуларга бөрө-таза көстүдөөчтөр. башынара тупсарай. Ол ийин таада үрөйбүт, ардах уута дьало түсөт. Манай бүтүнү сарыага утарса, кыда-маныра да үчүгөй.

Өлөс сизааччылар байдаан-батман сымдамнык көлөлөр-баралар. Сана Селенко, Саша Лыткин үс оруу сизааччылар. Бугу ханан угуларга табылаларын, кэбипилдэн эрер өскө хайа өттүнөн аралап оту сүөкүүр өйдүүр-билер өлөсөр. Ол да ийин үс сарыа тохтоло суох айлан-чылар.

Харбатааччы Кели Егоров бугу тутуушун от тутуушун сирийин харбатат. Тохтубут оту беритин хөмүр. Окустаах өлөсөр күрдү, көлөтүн эмне үчүсөйүн көрөр, алатар-сизат.

Звено үлэс кэбипилдэх өскө көлөн чөмөхтөнөр, күрүлэмжит отунан чүмчүлөнөр. Көрөгө да сеп башылаах-таадалаах, чөмчөгөр түстөөх, чиг-чиг оту туруорарга кыдамантыр дуулу-баллар. От сүрдө бастын, мааччытабыта дьонун буларынгар Сени Абрамов, Олег Дьяковскай, Дима Ильяш, Вера Старостин не сүрөхтөн кыланан үлэшилэр.

Үөрөнөөччүлөр үлэни, суох сыймына сымналыны көчүс-төхтөх, көчтөөхтүк атаараларынгар итээччи Н. Н. Егоров кырата суох өгөдөөт. Үлэс үчүсөйүн маанайына, өттөбүтү са-лан тэрийнэ инструктор Прокопий Константинович Кирдякин эдэрдерге эмне үтүкөсө насташ-тыт.

Билиги культурнай отууга бары бирге хонс сымнайт. Сарыада үлэс турууга, күнүс-кү өмүрданарга уонна кийэс ходунаан тахсыга урут-хойут күсүбүтү лия суох. Үлэс бары тигэс туруукайт, сымналыны да көрдөөхтүк-нардаахтык ата-рабат.

Быларына билиги звенобут республикада үлөс мизагалымна-та. Быйыл да Ленин аатынан колхозтук общественнай сүөһү-түгөр амылгы софотуонкала-маныга күөс-күдөх тийгэриниз көмөлөбүт. Кожосолонтор, пионердар—биге тыллаах дьон.

И. ПЕТРОВ,

звеновод.

Уйан-хатан биллэр күннэрэ

От хомуурутар ударнай ый өссө биэр былдыагытаах, күн-дьыл да өттүнөн сөччө мөһөйө суох нэдиэлэс ааста. Сүөһү амылгынын софотуон-калымыр биримэс улам кыл-гаан, күнүн көлөр башылар күн айы биллэр буолан иһэллэр. Ол эрээрин оройуон хаһаайыстыбаларынгар оттоо-хунна хаалыттан тахсыга сөччөлөөх арай хамсааһын кылайан тахсыбага. Нэдиэлэс устатыгар барыта 2194,6 тонна от кэбипилдэнэ. Бу көрдөрүү атырдык ыйын иккис, ардахтаах нэдиэлэс өдүгүтөн сөччө үрдүгө суох.

Ударнай ый 20 күнүнээри туругунаан оттоохун сыллаа-бы былзана 25,4 бырыһыан толорулунна, эбэтэр асыгыт дьыл туһааннаах көмүнөөр 8562,4 тоннанын арыах от ылылына. Былгырын бач-чага хаһаайыстыбалар сезон-наабы былзаннын агарыт-тан ордугун толорбуттара, 20 тыһынчаттан тахса тонна оту кэбипиттэрэ. Онуоха холоотоххо, быйыл агарынан кэригэ хаалан иһэбит. Саамай ордук балаһааннаах Ленин аатынан колхоз был-лааннаах отун 30,9 бырыһыан-нын софотуонкалаага. Оттон хаалылаах Калинин ааты-нан колхоз былгырынны таһымын агарыгар да тий-бэтэ, 718,2 тонна эрэ кэбипил-динэ. Оройуон бөдөң ха-һаайыстыбата—Субуруускай аатынан совхоз эмне иккис-кэ маарынныыр балаһаан-нааах.

Дьыл ыраатта, от үлэтигэр уйан-хатан дөңг-чаччы биллэр былдыагытаах күн-нэрэ үүнүлөр. Көлөр кыс-тыкка үлэбит түмүгүн, сүө-һүбүт итинтин дьылгытын быһаарыахтаах биэр ыйы кымайбат кылгас биримэс

хаалла. Ойон субу күннэргэ бары хаһаайыстыбалар от-туур учаастактарыгар үлэ-хамнас хаһаангыстаагар да ордук үчүгэй тэрээһиннээх-тик, үрдүк онорумтуулаах-тык, күрөхтөөхтүк ымытыл-дыахтаах. Бу эппиттээх биримэс үлэ режимин ту-тустат, күннээри соруудагы толорбот буолар биэр дааны түбөлтө таһаарыллыа суох-таах. Үлэ хас бирдин күнэ, чаһа айылга соннуур күчү-мэрийдэриттэн тутулуга суох ходунага толору туһаныл-дыахтаах. От хаачыстыбатын сүтэрбэтин туһугар охсууттан муһуу, муһу-ууттан кэбипин хаалыт таһаарыллыа суохтаах.

Хаалбыт күннэргэ ардах түһөр да буоллар, онтон улаханник мөһөйдөһүт таһа-улаан көчөйөн тэрийнөхкө. Республика, оройуон бастың звенолары, оттууларын холобурдарынан ардахтаах да күннэргэ оттоохуну тох-толо суох ыстар нымалары сир айы баһылаахха. Холо-бур, "халлаан босхо былмы-тынан тохтуу-тохтуу ар-дыыр буоллар, кылгас да биримэс, былдыаһан туран муһуууу ылан иһээккэ, 1-2 центнердээх бадыт бугу-ллары онортуохха. Күн көрдөгүнө, ол бугу-ллары мһан куурдута-лыахха. Куһаҥан күнгэ-дьылга оту маска мһан ха-тарар, төһө да түбүктөөх буоллар, эми эрэллээх. Сил-лэһи, сенаһы бөлөмнээһини эмне тэрийнөхкө. Уһун ар-дахтарга оту туустаан кэби-һи кыматыа туттуулаах би-һирэммитэ өр буолла. Тү-мүктөөн өттөхкө, үлэни са-таан былзанныан тэрийнөхкө, ардахха-сирдэхкэ даһаы оттоохуну харгытаһаанка

ыстар кыахтар баалар.

Кэлээри тулар ырахан кыстык дьылгытын эбип амылгы элбэһинэ быһа-рыага. Быйыл оройуон үрдү-нэн 1500 тонна итинник амылгы софотуонкалаама-таабыттан билигин туругу-нан баара суога 366,7 тонна, ол иһигэр кэбипин нэдиэлэс 20,5 тонна эрэ бөлөмнөнэ. Бу олус кыра. Кийи дьык-кы-нэрэ дин бу үлэс хомуур бастагы күннэригэр ысан иһэн кэбипин нэдиэлэс өдүгүтөн общественность кытыгыта биллэрдик мөлтөтүлүбүтэ буолар. Билигин былды, хомуу, лабытаны уо. д. а. софотуонкалааччылар ах-сааннара арыһаан иһэр. Бу дьыллаа оскуола үөрөнөөч-чилэрин, кырдыаастары ту-һаныы ситэтэ суох. Ойон ха-һаайыстыбалар салайааччы-лара, сельский Советтар ис-полкомнара эбип амылгы софотуонкалааһыны биэр да күн тохтоппокко салгы тэ-рийэр эбээһинэстээхтэр.

От хомуура, биллэн тулар, баар техниканы, холбонул-лар массынналары төһө кыалларынан көдүүстө-хтүк туһанартаан улахан туу-луктаах. Ойон хаалыт би-римэс ходунага сылдыр механизатордары үрдүк он-о-

румтуулаах үлэс өссө күөс-кэ көбүлүүр соруу тулар. Түүн хайыы-үйэс харытарда. Ойон күн сүрдүгүн ходуна-га толору туһанар таһа үлэ-ни тэрийнөхкө. ССКП обкома, Саха АССР Министрдарын Совета кураантан эмсэлээ-бит оройуоннар тракторис-машинистарыгар сүөһү аһа-лытын бөлөмнээһингэ кыт-тыгыт көмүсүгэр үлэсэрин төлөбүрүн Российскай Феде-рация Министрдарын Сове-тын уурааһын быһытынан ойуоба көрөн үрдүгүн биэр-гэ сүбэлээһиннэрин хаһа-йыстыбалар салайааччылара олохтуулара наадалаах.

Дьыл-күн баран, оттуур биримэс кылгаан иһэрин ахсын ходунага обществен-ность көмөтө мөлтөхтөөр эбип күһүрүн иһээтөөх. Шефтээх тэрийтэлэр иһи-лэргэ өскө бэриллибит был-лааны бу ый иһигэр хайаан даһаны толороллоро эрийал-лар. Хаалбыт биримэс общ-ественность маасабай су-буотунуулары уонна бас-кыһааннаыктарын өссө ор-дук тэрээһиннээхтик, ко-дүүстөхтүк тэрийнөхкө.

Оройуон үлэһиттэри! От хомуурутар ударнай ый бү-тэһик декадатыгар сүөһү амылгынын софотуонкала-маныга күргүөмнээхтик ту-рунуобун!

КУОТАЛААБЫ ИННИКИ КҮӨНҮГЭР

Атырдык ыйын 20 күнүнээри туругунаан бастаан иһэр звенолар көрдөрүүлэрэ (бастагы сымнара—кэбипин цент-неринэн, иккис—графыгы толоруу бырыһыана).

ЭРИЛИК ЭРИСТИН ААТЫНАН КОЛХОЗТАН

ТАРАБУКИН В. Е.	— колэ	3000	143
ПРОКОПЬЕВ В. Л.	— илин	2200	105
КАЖУОВ Р. М.	— илин	385	108

СУБУРУУСКАИ ААТЫНАН СОВХОЗТАН

РЕШЕТНИКОВ И. Х.	— илин	380	108,5
------------------	--------	-----	-------

НАЛИНИН ААТЫНАН КОЛХОЗТАН

АММОСОВ И. К.	— илин	350	100,0
---------------	--------	-----	-------

ОРОЙУОН ХАҺААЙЫСТЫБАЛАРЫГАР СҮӨҺҮ АҺЫЛЫГЫН БЭЛЭМНЭЭНИН АТЫРДЫАХ ҮҮҮН 20 КҮНҮНЭЭБИ СВОДКАТА

Улэһит кийи ахсаана	Звенолар					Охсуу (гектар)	Муһуу (гектар)	Кэбипин (тонна)			Силэс (тонна)		Сепаж (тонна)		Эбип амы-лык (тонна)	
	толку мех-анизация	механизация	көдө	илин				1972 сый	1973 сый	График туола %	былаан	туола	былаан	туола	былаан	туола
Ленин	302	3	3	7	3	5980	5283	3256,3	2258,5	44,1	900	—	800	—	200	78,0
Эрилик Эристин	599	—	11	10	15	8516	7587	5323	3158,3	38,2	1600	—	1300	—	400	128,5
Калинин	192	1	1	4	4	2710	2594	1461	718,2	23,8	500	—	500	—	200	30,0
Карл Маркс	207	—	—	4	7	2454	2240	1195	873,6	30,4	550	—	500	—	200	28,7
Субуруускай	941	4	8	9	25	14943	13851	8907	4571	36,2	2950	—	2000	—	500	101,5
Оройуон үрдүнэ	2241	8	23	34	54	34603	31558	20142	11579,6	36,3	6500	—	5100	—	1500	366,7

НАБАРААДАНАН!

Зитир-профилактической үлэ-сэ үрдүн көрдөрүүлэрин уонна активнай общественнай үлэһитин ийин Саха АССР Верхэнай Сове-тын Бочуотунай Грамотатынан республика эмин үлэһиттарин бөлөсө набаараадаһа. Ол иһи-гэр билиги оройуонмуттан:

МАКАРОВА МАРИЯ ИВАНОВ-НА—Соловьевтааһы участвовай балыһа фельдшерэ.

Бурдук солуюматта жмзас, ку-
рааннаан сыыс ото да үтүс. Ар-
лахтар калы-келэ түнэ тураллар.
Итени барытын учуоттулар
Уатыны комбайнердара.

Өлөргө-дыды, хатлаан да туран
 инерда. Койбайиердер буолалары-
 на кыһамныларга үөһэ үлэргэ
 үлүскэннэргэ биэр оһурук үчүгэй.
 Ол аата, хатылылар бу саве саас-
 кы-ыһыы күннэригэр көрдөрбүт
 дьулуурларын, хонуун үлэһин
 буолаларын быйылгы тыыл ба-
 Һытар иккис тогулгун хатылылар
 маалыаастар буамдулар.

Субурууснай аатынан сархад.

СНИМОННА: үөһэ—эвэно хө-
мүбүт бурдугун таһар шөфөрдар
К. Чичигинаров уонна Н. Иовнов;
аллара—эвэновод С. Литвинцев
уонна совхоз мылазыннай агро-
нома В. Чичигинаров (хамааста).

Автор фотолара.

пти базарына өлгөх үүнүүтүн ту-
кунан бэрт сибиани сыйагээби-
тэ. Сибианите дөөн, хайа ком-
байвер хастыи бункер бурдугу
астаппиатын захчыта. Барыта 32
бункер. Ону тошнытыгар тааза-
далха, гентарыгар үлүрдэххэ
гектартан ортотунан 16,5 цент-
нер үүнүү буолар!

Василий Петрович, звание Литоидов ылыбчы кийи тэч- нэсэп өнүрбай үлэни кийиэ, билэни хайларарыттан да баста- та, смеишпэ Василий Степано- вич Протопоповичи 150 гекта- ры бастарда дигр. Олаза, атыт- тартан 25—30 гектарынан элбэ- би.

Мурун Тыммыһа арбаа бааһынатын түөрт комбайн ээрийэ хаамар. Кинилэртэн биирдэстэрэ эмэтэ арыт тохтоон ылар. Кинилэртэн батыһа көтөн кэлэ-бэт быылы-буору бүүрүмүтүрүн комбайнер мостыһыттан түһэр үһүнэ турган-түргэһинэ. Туттуһан саахалланыах баһыһыттыбыт үгэсын чааһын чычатын, тартыран, быһата регулировкалаан биирар.

Түүртүү мөргө хэвтээхэд биридэ кыртаран, ситан, буулан түрэр куластары асатан, бункердаштар толору синиан тоббайнаар ятислетка үйүс, башарымадак сылын үүнүүтүн хомуялалар. Ардуларигар кыһыл бызмак күөрсгыллар. Ону кэтин олотор шофертан онко истаннаран тийбэлэр.

Шофер Николай Иванча само-
свал жассымнатын аянышар кин-
рөн сытар. Тугун эрэ өршүр,
көшнорор—быстах өрөңдөн бы-
дылззых. “Кини онукк кини,
быс буллар эрэ көрүсөр, өлгөс-
тор иделззых. Эмзэ кини курдук
барбыт-калбыт Константин Чичи-
гинров бу сүүрдэн калзз.

— Хайа, кам да бинаах кет-
төдө жани дуу? — деген баран та-
баарынын кытта көккүлгөдө сы-
тыман кибисте уонна кийиктер
көмөлөспүтүнүн барда.

— Бу хаашна үүнүүтэ со-
хото суох. Бөгөнөө быстарбыт
сүүрбэ гектардаах Хоргоолууй
Сирэ диннере ити сытар. Онтон
дунтан тахсалым центээр калбит
буолуохтаах, — диир Нааман.

Бу көлөн иһэн кыдырбынай
агрному Василий Петрович Чи-
чингаровы көрсүбүтүм. Кини

[illegible]

Сталлиа угус занодтарын уюуна фабрикаларин коллективтара хайны-үйс билигн предриятнелар патилетга тэрдүс сыдынаази социалистическай эбдэ үйлдистибэлэрин уюуна производствений билааннарын онгортон эрэллэр. Москвитар бэйлэ бу дылааны тодо итининг эрхэ сараллааталар? Урут бу үлэ сага дыл эрэ инни эбэтэр кини сараламнатан хэнил кытылава буюлаат?

Манна дэмлэл атын их хайрзондох: итг билигтн болоннээр социалистичекэй бэйбээдистибэлэр кэннги предпринималар государственнэй билааннартыр киллариннэхтэрэ. Бу пата корсүнз билаанназын длам буолар. Отгон корсүнз биллаинар туһаннаах министрестээрга бигэргатиллнэхтөөхтэр. Ону тэпэ ахтлоох коллектив кээр дыйлаагн програмната бодот баянасыгар эмнэ бприэмэ наада. Дьэ

Бу хамсаанын химической, айнама сүно туугуун промышленностаригу тн хабаагымсыбатылар тымнатар обору довинелары бөлөмннр. «Компрессор» завод коллектива сабаагата. Кыпч патиетк кыстакм агарыгар үчүтөйдик үлгүлө бгте, бары былааннаах соруудагырты абары толоруута. Ол буоллаагына үлэ дьонуу ара куурдубута, онон кинилэр патиетка калар дьылыгар ударнай вахтаны салгырыга быбаарымматтара. Бу коллектив 1974 сылга патиетка соруудагыналар өссө тн наагымнаах көрсүтэ былааны илгыммат. Оттон тнмаагымнаах былаан толорулуутта үлэ дьонуу экономической каулаагын фондатыгар албах үп кииринтн хааччылар буолан государство дараны, предприятие коллективныгар дараны ордуу барыстаах.

[illegible]

«Компрессор» холобурун «Столица» атан
үтүс предпринимателары — «Станкоиния»
завод, Петр Алексеев атынан фабрика,
«Кызыл бухатыр» производствениң хол-
боху, Кудышев атынан электрзавод.
Иккис чыны оңорар завод ую. д. а. батыс-
талар.

Сотуртаагыта СССР Москва куораттаа-
ны комитетин барота ылыммет уурабар
ити предпринимателар коллективтарыа ко-
булгоһиннара биһирэһа. Столицадат илти-
летка төрдүс сыдыгар көрсүһэ былааннары
ылымнар хамсаанын күнтөн-күн кыһан
ыһар.

И. АРТЕМОВ,
ССТА ыргызчыта.

а. Чурашча, ул. Карла Маркса, 12. Тираж 2625.